

novitats linguistics

per exponentas ed exponentes dal rumantsch ladin

davart las decisziuns illa cumischiun linguistica

Allegra stimedada abunenta

Decisziuns actualas

"puter" u "putèr"

Que's vezza adüna darcho la fuorma "putèr" cun ün "accent grave".

Cun que cha'l rumantsch intuna inamöd adüna l'ultima silba, a's drouva perque già lönch be pü la fuorma sainza accent.

"perche cha"

I'l newsletter passà vain nus comunichà ün fos exaimpel per declarar l'utilisaziun da la fuorma "perche cha". Quai vulain nus correger. Quia amo üna jada per trar adimaint:

La fuorma "perche cha" → tudais-ch: "warum/weshalb", po gnir dovrada da quinderinva sco fuorma equivalenta da "perque cha" (puter) / "perquai cha" (vallader) → tudais-ch: "da/weil".

- *rumantsch*: El impreda bler, **perche ch**'el vuol far üna megladra nota.
- *tudais-ch*: Er lernt viel, **da** er eine gute Note schreiben will.

In mincha cas as dess però insister inavant sül "pervi da" → tudais-ch: "wegen". "Pervi cha" nu vain acceptà e nu figürescha perquai neir in noss dicziunaris.

"es que" u "esa"

Ill'inversiun nu d'eira la fuorma "esa" fin uossa acceptada in puter. Ella es però fich derasada ed in puter exista taunt il pronom impersunel "que" scu eir "a(d)". L'adöver minchataunt bod exclusiv da "que" nun es dimena güstificho. Perque s'ho decis dad accepter "esa" scu varianta dad "es que".

Exaimpel:

- Hoz **es que** bell'ora.
- Hoz **esa** bell'ora.

In vallader es "esa" già lönch üsito ed accepto. La fuorma "esi" nu vain acceptada ne in puter ne in vallader.

"famiglier"

Pleds chi haun da chefer cun "la famiglia" d'eiran fin uossa scrits sainza "gl", scu per exaimpel "familier", "familiariser" ubain "confamilier". Cun que cha quels sun però cleramaing tuots paraints, ho la cumischiun decis da scriver tuot quists pleds **cun "gl"** per puter e vallader.

"a!" u "ah!"

In bgeras publicaziuns ladinias as legia interjecziuns cun ün "h" finel. I'l dicziunari daiva que però bgeras sainza.

Per eviter confusiuns traunter interjecziuns (scu "ah!", "uh!" ed "eh!") e preposiziuns/conjuncziuns (scu "a", "u" ed "e"), sun uossa tuot las interjecziuns markedas cun ün "h" finel.

- *preposiziun*: Eau vegn **a** tschercher ün pled i'l dicziunari.
- *interjecziun*: **Ah!** Uossa d'heja inclet.

Davart la cumischiun linguistica

La cumischiun linguistica as cumpuona da personas dals seguaints secturs:

- linguistica
- magistraglia
- mezs d'instrucziun
- schurnalissem
- uffizis chantunals

Quista structura pussibiltescha da sviluppar inavant ils dicziunaris ladins in ün möd persistent. La cumischiun as raduna regularmaing per decider davart temas linguistics. Decisziuns vegnan comunicadas in fuorma d'ün agen newsletter cul titel "novitats linguistics" a las instituziuns pertocadas per ch'ellas vegnan eir applichadas e respettadas.

Dumondas e propostas per la cumischiun as poja inoltrar sur [quist formular](#).

Sustgnair ils dicziunaris

Ils dicziunaris da l'Uniun dals Grischs güdan a bgeras ed a bgers da nus in nos minchadi rumantsch.

Per mantgnair e sgürer la qualited dals dicziunaris essans nus dependents da donaziuns dals utilisaders.

Scha tü drouvast dimena da temp in temp quista spüerta, ans allegrainsa dad ün [pitschen sustegn](#).
[Grazcha fich!](#)

© iStock

Restar infuormà sur noss chanals da medias socialas e sülla pagina d'internet:

